

Herran silmät: raamatullinen maailmankuva

”Herran katse yltää kaikkialle, sen alla ovat sekä hyvät että pahat.” (Sananl. 15:3.)

Avaintekstit:

Sananl. 15:3;
Job 12:7–10;
Ef. 6:12;
Ilm. 20:5, 6;
Joh. 1:1–14;
Mark. 12:29–31.

Puolalainen runoilija Czeslaw Milosz kirjoitti runon, joka alkaa kuvauksella mielikuvituseläimistä: puhuvista kaneista, puhuvista oravista ja sen sellaisista. Niillä ”on yhtä paljon yhteistä oikeiden eläinten kanssa kuin meidän käsityksillämme maailmasta on yhteistä todellisen maailman kanssa”, hän kirjoitti. Hän päätti runonsa sanoihin: ”Ajattele tätä ja vapise.”

”Vapise” voi olla ehkä vähän rankka sana, mutta totta on kuitenkin se, että monet ihmisten käsitykset maailmasta voivat olla täysin virheellisiä. Esimerkiksi lähes 2 000 vuoden ajan monet maailman älykkäimmistä ja koulutetuimmista ihmisistä ajattelivat, että maailma pysyi liikkumattomana paikoillaan maailman-kaikkeuden keskellä. Tänä päivänä monet älykkäimmistä ja parhaiten koulutetuimmista ihmisistä ajattelevat, että ihmiset kehittyivät jostakin alun perin paljon yksinkertaisemmasta elämänmuodosta.

Ihmisinä emme koskaan katso maailmaa neutraalista näkökulmasta. Näemme sen aina ja ainoastaan tiettyjen suodattimien läpi, jotka vaikuttavat siihen, miten tulkitsemme ja ymmärrämme ympärillämme olevaa maailmaa. Näitä suodattimia kutsutaan maailmankuvaksemme. On hyvin tärkeää, että opetamme nuorillemme ja vähän vanhemmillekin seurakuntamme jäsenille raamatullista maailmankuvaa.

24.10. Kansainvälinen luomakunnan päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 24.10.2020

HERRAN SILMÄT

Eräs Oxfordin yliopiston professori on esittänyt teorian, että me, maailma ja kaikki, mikä meitä ympäröi, ei ole todellista, vaan olemme joidenkin avaruusolentojen digitaalisia luomuksia, jotka he ovat kehitelleet supertehokkailta tietokoneillaan. Kummallisuudestaan huolimatta teoria nostaa esiin tärkeän kysymyksen: Mikä on todellisuuden luonne?

Mahdollisia vastauksia on kaksi, vaikkakin vain toinen on järkevä. Ensimmäinen vastaus on, että maailmankaikkeus – ja kaikki mitä siinä on, me mukaan lukien – yksinkertaisesti vain on. Kukaan ei ole sitä luonut eikä muotoillut. Se vain on täällä. Tämä on kylmä fakta. Ei ole jumalaa tai jumalia, ei mitään jumalallista. Todellisuus on puhtaasti aineellista, pelkästään luonnollista. Kuten joku sanoi 2 500 vuotta sitten (ei siis mikään uusi ajatus): täällä ei ole muuta kuin ”atomeja ja tyhjiyttä”.

Toinen vastaus on, että joku jumalallinen olento (tai olennot) loi maailmankaikkeuden. Tämä tuntuu loogisemmalta kuin ajatus siitä, että maailmankaikkeus vain olisi olemassa ilman minkäänlaista selitystä. Tämä kanta sisältää luonnonympäristön eli maailman, jossa on ”atomeja ja tyhjiyttä”, mutta se ei rajoitu siihen. Se avaa oven todellisuuteen, joka on paljon laajempi, syvempi ja moniulotteisempi kuin ateistinen ja materialistinen maailmankuva.

Mitä näkökulmia seuraavat tekstit tuovat tämän päivän tutkistelussa esitettyihin ajatuksiin? Ps. 53:2; Sana. 15:3; Joh. 3:16; Jes. 45:21; Luuk. 1:26-35.

Kristillisen kasvatuksen keskiössä on paitsi Jumala, myös se, millainen Jumala hän on: henkilökohtainen Jumalamme, joka rakastaa meitä ja on vuorovaikutuksessa kanssamme. Hän on ihmeitä tekevä Jumala, joka käyttää luonnonlakeja hyväkseen. Ne eivät kuitenkaan sido häntä, ja halutessaan hän voi toimia niitä vastaan (esim. Jeesuksen neitseellinen sikiäminen). Tällaisen näkökulman opettaminen on erityisen tärkeää meidän päivinämme, koska suuri osa maailman älymyöstä avoimesti ja anteeksipyytelemättä opettaa ateistista ja naturalistista maailmankuvaa väittäen virheellisesti tieteen tukevan sitä.

Miksi raamatullinen maailmankuva on loogisempi ja rationaalisempi kuin sen ateistinen kilpailija?

LEIBNIZIN KYSYMYS

Monia vuosia sitten eräs saksalainen filosofi ja kirjailija nimeltä Gottfried Wilhelm Leibniz esitti kenties kaikkein syvälimmin perusasioihin pureutuvan kysymyksen: ”Miksi on olemassa jotakin sen sijaan että ei olisi mitään?”

Miten seuraavat raamatunpaikat vastaavat Leibnizin kysymykseen? 1. Moos. 1:1; Joh. 1:1-4; 2. Moos. 20:8-11; Ilm. 14:6, 7; Job 12:7-10.

Raamatussa Jumalan olemassaolo otetaan itsestäänselvytyksenä. 1. Moos. 1:1 ei ala sillä, että siellä annettaisiin joukko loogisia perusteluita Jumalan olemassaololle (vaikka niitä löytyykin paljon). Jakeessa pidetään hänen olemassaoloaan selvänä asiana (ks. myös 2. Moos. 3:13, 14). Tästä lähtökohdasta – että Jumala on Luoja – Raamattu ja sen sivuilla paljastettu totuus avautuu.

Oppi kuusipäiväisestä luomisesta on perustava asia myös kaikessa kristillisessä kasvatuksessa. Kaikki, mihin me kristittyinä uskomme, lepää luomisopin varassa. Raamattu ei ala sanoilla sovituksista, laista, rististä, ylösnousemuksesta tai toisesta tulemisesta.

Ei. Se alkaa kertomalla, että Jumala on Luoja. Missään muussa Raamatun opetuksessa ei olisikaan järkeä, jos Jumala ei olisi meitä luonut.

Siksi raamatullisen maailmankuvan on korostettava luomisopin tärkeyttä. Korostamisesta on tullut entistäkin tärkeämpää siksi, että luomisoppia vastaan on hyökätty täydellä voimalla tieteen nimissä. Evoluutio-oppi – oppi siitä, että elämä olisi kehittynyt miljardien vuosien aikana sykäyksittäin ja vain sattumalta – on vienyt uskon Raamattuun miljoonilta ihmisiltä. On vaikea kuvitella oppia, joka voisi olla vastakkaisempi Raamatun opetukselle ja kristilliselle uskolle yleensä kuin evoluutio. Siksi ajatus siitä, että evoluutio voitaisiin sovittaa yhteen raamatullisen luomisopin kanssa, on jopa pahempi ajattelutapa kuin ateistinen evolutionismi. Niitä ei voida sovittaa yhteen ilman, että tehdään Raamatusta täysi irvikuva sille, mitä se ja kristillinen usko ovat.

Jumala pyytää meitä viettämään yhden seitsemäsosan elämästämme muistellen kuusipäiväistä luomista. Tälaisista Jumala ei pyydä minkään muun opetuksen kohdalla. Mitä tämä kertoo meille siitä, kuinka perustavanlaatuisen kristillinen maailmankuva on?

RAAMATUL- LINEN MAAILMAN- KUVA

Kukaan meistä ei katso maailmaa neutraalista näkökulmasta. Esimerkiksi ateisti nähdessään taivaalla sateenkaaren näkee siinä vain luonnonilmiön. Sillä ei ole mitään muuta merkitystä kuin se, minkä ihmiset päättävät sille antaa. Toisaalta taas, jos sateenkaarta katselee joku, joka omaa raamatullisen maailmankuvan, hän näkee siinä veden ja valon muodostaman luonnonilmiön lisäksi myös vakuutuksen Jumalan lupauksista olla tuhoamatta maailmaa enää vedellä (1. Moos. 9:13-16). ”Miten suopeasti Jumala säälikään harhautuvia luotujaan sijoittamalla kauniin sateenkaaren pilviin merkiksi hänen ja ihmisten välisestä liitosta! – Jumalan tarkoitus oli, että kun lapset tulevina aikoina kysyisivät tuon kauniina kaa-reutuvan väriloiston merkitystä, vanhemmat kertoisivat vedenpaisumuksesta ja siitä, miten Jumala oli asettanut sateenkaaren pilviin vakuuttaakseen heille, ettei vesitulva enää koskaan peittäisi koko maata.” (1AO 86.)

Seitsemännen päivän adventisteille Raamattu on edelleen uskon perustana oleva teksti. Se opettaa, millainen maailmankuva meillä tulisi olla, ja antaa meille ”suodattimen”, jonka kautta voimme katsella ja ymmärtää maailmaa, joka voi olla pelottava ja sekava. Raamattu tarjoaa sapluunan, joka auttaa paremmin ymmärtämään todellisuutta, jossa olemme ja joka usein saa meidät hämmentymään.

Mitä sellaisia totuuksia seuraavista raamatunpaikoista löytyy, jotka auttavat meitä ymmärtämään paremmin todellisuutta, jossa elämme? Ef. 6:12; Mark. 13:7; Room. 5:8; Room. 8:28; Saarn. 9:5; Ilm. 20:5, 6.

Meidän on lujasti pitäydyttävä Raamatun opetuksissa, sillä ne ovat Jumalan ihmisille ilmoittama totuus, joka selittää meille tästä maailmasta monia asioita, joita emme muutoin tietäisi tai ymmärtäisi. Siksi kaiken kristillisen kasvatuksen tulee perustua Jumalan sanalle ja kaikki sille vastakkainen opetus tulee hylätä.

Mitä Raamatun opetuksia tulee mieleesi, jotka ovat selvästi vastakkaisia sille, mitä ihmiset yleisesti ajattelevat? Mitä tämä ero opettaa meille siitä, kuinka tärkeää on, että me uskollisesti pitäydymme Jumalan sanassa?

PALVO LUNASTAJAA

Niin keskeinen kuin luomisoppi onkin uskomme kannalta, oppi ei esiinny yksinään, varsinkaan Uudessa testamentissa. Se on usein yhdistetty erottamattomasti lunastusopin kanssa. Tämä johtuu siitä, että tässä langenneessa synnin ja kuoleman maailmassa pelkkä luominen ei riitä. Me elämme, taitelemme, kärsimme (kaikki meistä) ja mitä sitten? Me kuolemme ja lopulta meidän kohtalomme ei ole sen kummempi kuin tien poskeen jääneiden eläinten raatojen.

Mitä hienoa tuossa muka on?

Siksi maailmankatsomuksessamme keskeisellä sijalla on myös oppi lunastuksesta. Uskomme keskiössä on Jeesus Kristus, joka kuoli ristillä ja nousi ylös kuolleista.

Lue Joh. 1:1-14. Mitä jakeet kertovat siitä, kuka Jeesus oli ja mitä hän on tehnyt meidän hyväksemme?

Katso myös ensimmäisen enkelin sanomaa: "Minä näin taas uuden enkelin, joka lensi korkealla taivaan laella. Hänen tehtävänään oli julistaa ikuinen evankeliumi maan asukkaille, kaikille kansoille, heimoille, kielille ja maille. Hän kuulutti kovalla äänellä: 'Pelätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia - hänen tuomionsa aika on tullut! Kumartakaa häntä, joka on luonut taivaan, maan ja meren ja vesien lähteet.'" (Ilm. 14:6, 7.) Huomaa, että "ikuinen evankeliumi" on yhdistetty suoraan Jumalaan Luojana. Kun tajuamme, että Jumala, joka loi meidät, on sama Jumala, joka ihmislihaksi tulleen kanto meidän synneistämme koituvan rangaistuksen päällään, emme enää ihmettele, että meitä kutsutaan palvomaan häntä. Onko lisäksi jotakin muuta, mitä voimme tehdä tajutessamme, millainen meidän Jumalamme todella on?

Kristuksen ja hänen ristinsä tulee pysyä ensimmäisellä sijalla opetuksessamme, mutta opetukseen tulee sisällyttää myös Kristuksen toinen tuleminen, sillä Kristuksen ensimmäinen tuleminen ei paljoakaan hyödytä meitä, ellei ole myös toista tulemistä. Raamatun ilmoituksen perusteella voidaan sanoa, että Kristuksen ensimmäinen ja toinen tuleminen ovat saman tapahtuman - pelastussuunnitelman - kaksi eri vaihetta.

"Kaikki on syntynyt hänen kauttaan." (Joh. 1:3, RK 2012.) Mieti, että hän, jonka kautta kaikki on syntynyt, kuoli ristillä meidän puolestamme. Miksi Jumalan palvomisen tulisi olla luonnollinen reaktiomme tähän?

JUMALAN LAKI

Vuosia sitten Ranskassa väiteltiin siitä, pitäisikö kuolemanrangaistus lakkauttaa. Lakkauttamista kannattavat pyysivät kirjailija ja filosofi Michel Foucaultia kirjoittamaan asiasta. Foucault ei tyytynyt kirjoittamaan vain kuolemanrangaistuksen lakkauttamisen puolesta, vaan ehdotti koko vankilajärjestelmän lakkauttamista ja vankien vapauttamista.

Miksi? Koska hänelle kaikki moraalijärjestelmät olivat valtanpitäjien asettamia järjestelmiä massojen kontrolloimiseksi, eikä moraalilla säännöstyillä ollut laillista oikeutusta.

Vaikka näkemys on äärimmäinen, sitä voidaan pitää loogisena johtopäätöksenä ikivanhaan ongelmaan. Mooses käsittelee samaa asiaa muinaisten israelilaisten kanssa tuhansia vuosia sitten. ”Älkää silloin tehkö, kuten me nyt teemme, sillä täällä jokainen menettelee niin kuin oikeaksi katsoo.” (5. Moos. 12:8; ks. myös Tuom. 17:6; Sananl. 12:15.)

Emme ole itsessämme vanhurskaita, pyhiä emmekä tarpeeksi objektiivisia tietäksemme, mikä on moraalisesti oikein. Mistä sitten tiedämme, miten toimia? Herra, joka meidät loi, antoi meille moraalisaännöstön, jonka mukaan meidän tulisi elää. Ehkä sinun silmäsi eivät näe, mikä on oikein, mutta Herran silmät näkevät.

Mitä seuraavat tekstit opettavat meille moraalisen käyttäytymisestä? 5. Moos. 6:5; Mark. 12:29-31; Ilm. 14:12.

Jos haluamme pitää lunastuksen keskeisellä sijalla kristillisessä maailmankatsomuksessamme, silloin Jumalan lain (kymmenen käskyn) on oltava myös keskeisellä sijalla. Lunastuksessa on nimenomaan kysymys siitä, että meidät lunastetaan synnistä, joka on lain rikkomista (Room. 3:20). Evankeliumissa ei laista irrallaan olisi mitään järkeä, ja siksi tiedämme, että laki yhä velvoittaa meitä, vaikkei sillä olekaan kykyä pelastaa. (Siksi tarvitsemme evankeliumia.)

Kasvatuksessa tulee korostaa asiaa, josta Ellen White käyttää ilmausta ”lain muuttumattomuus” (7AO 50, 51). Sappi on myös osa lakia. Jos kasvatuksen tarkoituksena on auttaa palauttamaan Jumalan kuva meihin niin pitkälle kuin tässä elämässä on mahdollista, silloin kasvatuksen alimmalakin tasolla Jumalan lakia tulee korottaa Kristuksen esimerkin tavoin moraalisaännöstönä, joka osoittaa meille, mikä on Herran silmissä oikein.

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Kasvatuksen tosi tarkoituksena on Jumalan kuvan palauttaminen ennalleen ihmissielussa.” (2AO 185.) Tätä ajatusta vasten voimme nähdä, miksi vakaa kristillinen maailmankatsomus on keskeistä adventistisessä koulukasvatuksessa. Kasvatus itsessään ei välttämättä ole hyvää. Ihminen on voinut saada kasvatuksen ja korkeankin koulutuksen, jossa on korostettu ajatuksia ja asenteita, jotka ovat täysin vastakkaisia Raamatun periaatteiden kanssa. Siksi meidän seitsemännen päivän adventisteina on huolehdittava, että koulu- ja kasvatusjärjestelmämme perustuvat kristilliselle maailmankuvulle. Kaikkia kasvatuksen, tieteen, historian, etiikan, kulttuurin jne. aloja tulee opettaa kristillisen maailmankuvan pohjalta eikä näkökulmasta, joka on ristiriidassa sen kanssa tai sivuuttaa sen merkityksellönä. Ei ole olemassa neutraalia näkökulmaa, vaan ihminen katsoo aina elämää ja todellisuutta oman maailmankatsomuksensa antaman suodattimen läpi, vaikka ei olisi rakentanutkaan katsomustaan mitenkään järjestelmällisesti. Tämän takia on olennaisen tärkeää, että raamatullinen maailmankuva muodostaa perustan kaikelle kasvatustyöllemme.

Keskustelunaiheita:

1. Millaisia esimerkkejä historiasta löytyy siitä, miten kokonaiset koulujärjestelmät ovat olleet (tai ovat edelleen) hyvin tuhoisia? Missä tällaista on esiintynyt? Mitä oppilaille opetettiin? Mitä voimme oppia näistä ilmiöistä? Miten voimme suojella omia koulu- ja kasvatustiloksiamme näiltä tuhoavilta vaikutteilta?

2. Tämän viikon tutkistelussa tarkastelimme Jumalan olemassaoloa, luomista, Raamattua, lunastussuunnitelmaa ja Jumalan lakia. Mitä muita tärkeitä piirteitä tulisi sisällyttää kokonaisvaltaiseen kristilliseen maailmankuvaan?

3. Eräs 1700-luvun ajattelija kirjoitti: ”Oi, omatunto, omatunto! Sinä jumalallinen vaisto, sinä älykkään ja vapaan, mutta kuitenkin tietämättömän ja rajoittuneen ihmisen varma opas, sinä erehtymätön oikean ja väärän arvioija, joka saat ihmisen muistuttamaan Jumalaa.” Mikä tässä kannanotossa on oikeaa ja mikä väärää?

4. Tarkastele uudestaan Ellen Whiten lausuntoa: ”Kasvatuksen tosi tarkoituksena on Jumalan kuvan palauttaminen ennalleen ihmissielussa.” (2AO 185.) Mitä tämä tarkoittaa?